Potentialeplan Sydtåsinge

Sammen om natur og levende fællesskaber

Baggrund

I foråret 2025 igangsatte Sydtåsinge Lokalråd i samarbejde med Svendborg Kommune arbejdet med at få udviklet en potentialeplan for lokalområdet Sydtåsinge.

Ønsket var at få et redskab for at kunne prioritere og understøtte fremtidige udviklingsinitiativer på Sydtåsinge baseret på beboerne på Sydtåsinges egne ønsker og holdninger. Hvad skal der værnes om og hvordan sikres gode betingelser for fortsat eksistens? Hvad kræver større ændringer og kalder på samlet og fokuseret opmærksomhed over en lang årrække?

Lokalrådet påpegede et behov for at øge fællesskabet i og på tværs af de små samfund i lokalområdet – så potentialeplanen skulle give anledning til at mødes. ByplanBureauet blev indhentet som rådgiver og et samarbejde med afsæt i de tre ord: Fællesskab, Nysgerrighed og Livskvalitet startede.

I sensommeren blev der afholdt i alt fem potentialemøder, som samlede beboerne i de forskellige egne af Sydtåsinge til cykelture, fællesspisning og en dialog om, hvordan Sydtåsinge og fællesskabet styrkes. Der var stor opbakning og deltagelse til de fem arrangementer.

Beboerne på Sydtåsinge havde også mulighed for at give deres mening til kende via platformen deltag.svendborg.dk og postkort indsamlet ved Dagli'Brugsen i Landet. Dokumentation af processen findes på deltag.svendborg.dk.

Denne folder opsummerer de inputs, der er indkommet. Det er et dokument, som fremadrettet give en retning for lokalrådet i samarbejdet med beboergrupper, foreninger og kommunalbestyrelsen samt for prioriteringen af borgerbudgettet.

Vi vil gerne takke alle, der hjalp med afholdelsen af potentialemøderne, som stillede sig op i sensommersolen og fortalte om deres sted, som åbnede deres døre op for fællesspisning og lod deres mening komme til kende.

Vi glæder os til det videre samarbejde om Sydtåsinges potentialer.

Med venlig hilsen
Sydtåsinge Lokalråd

Bliv en del af løsningen og kom til opstartsmøde i foråret 2026.

En plan er kun så stærk som det fællesskab, der bærer den. For at komme i gang med at omsætte visionen til virkelighed vil der blive afholdt et opstartsmøde i starten af det nye år.

Hvorfor deltage?

Direkte Indflydelse: Vær med til at forme de konkrete projekter og løsninger.

Brug din viden: Bidrag med dine unikke erfaringer og ideer inden for et område, du brænder for.

Styrk Fællesskabet: Arbejd sammen med andre engagerede beboere om at skabe en positiv forandring.

På mødet vil der som udgangspunkt blive taget afsæt i de fire indsatsområder, som du kan læse om her. Men i sidste ende drejer det sig om de fremmødtes interesser, engagement og kræfter.

Håber vi ses!

Tilmeld dig opstartsmødet via **sydtaasingelokalraad@gmail.com** eller på deltag.svendborg.dk og få en direkte invitation til mødet.

Styrker

Beboerne på Sydtåsinge er stolte af og taknemmelige for deres del af øen og ser flere styrker:

Naturen
Naturen på Sydtåsinge er øens største aktiv. Det åbne landskab, de gamle kystnære skove, kystlinjen samt vådområderne Monnet og Vejlen tiltrækker både lokale og besøgende for sine rekreative egenskaber.

Beboerne fremhæver, at naturen og udsigten over det sydfynske øhav giver ro, tryghed og en følelse af frihed, som bidrager væsentligt til livskvaliteten.

Havne og slæbesteder
De små havne og slæbesteder er rige på historie og fungerer som uformelle mødesteder. Stjoul, Vårø og Vornæs Havn har få faciliteter, mens Skovballe og Vemmenæs Havn er mere udbyggede - også med badefaciliteter. De er alle gemte perler med en særlig intimitet forbundet med naturen.

Fællesskab
De mange lokale foreninger og laug danner rammen for tilbagevendende traditioner, der er afgørende for landsbyernes liv og tiltrækningskraft.

Kirkerne, forsamlingshusene, Strammelse Brugerlaug og Dagli' Brugsen i Landet er centrale samlingssteder, der forbinder folk på tværs af øen, med både fællesspisning, foredrag og sangfællesskaber. Miljøet omkring skolen med biblioteket, børnehave og idrætshal er en stærk ressource, der også binder øen sammen.

Naboskaber
Der er stærke naboskaber og tætte relationer. Folk er imødekommende, de kender og hjælper hinanden, hvilket skaber tryghed og sammenhold.

Kulturarv
På Sydtåsinge er der en stærk historisk bevidsthed. Landsbymiljøerne med gadekær er velbevarede og der bliver generelt værnet om bygningernes originale udtryk. De gamle skoler og mejerier er nænsomt transformeret.

Lokalhistorisk Forening i Landet arbejder aktivt for at bevare og videregive fortællingerne om stederne, husene og de mennesker, der har boet der.

Bosætning
Natur, skole, et tydeligt fællesskab og indkøbsmuligheder understøtter bosætning. Lige nu oplever Sydtåsinge vækst i antallet af tilflyttere. Mange vender tilbage og vil give deres børn de trygge rammer, de selv oplevede som barn.

Nærheden til Svendborg, men også Rudkøbing, giver en følelse af at være tæt på byens liv og tilbud, samtidig med at man bor et roligt og særligt sted.

Udfordringer

Sydtåsinge er det tyndest befolkede lokalområde i Svendborg og har mange af de samme udfordringer som andre landdistrikter i Danmark:

Centralisering og aktivt demokrati
Mange funktioner og services er centraliseret i kommunen eller sparet væk. Der er en følelse af, at der er langt til politikerne og at blive nedprioriteret løbende ift udvikling, anlæg og services. Det kræver en stærk og samlet lokal indsats for at sikre kommunens og andre myndigheders fokus på området.

Adgang til naturen
Naturen er allestedsnærværende på Sydtåsinge, men adgangen begrænset, da landskabet er karakteriset af landbrugsjord med marker og plantager. At flytte på landet er ikke det samme som at bo midt i naturen. Der mangler stiforbindelser fra landsbyerne til naturoplevelser

Fællesskab
Lokal opbakning til områdets institutioner og aktiviteter er afgørende for deres overlevelse.

Mange foreninger har udfordringer med generationsskifte og mangel på frivillige. Det kan være svært at videreføre traditioner og netværk, der tidligere var dybt forankret i lokalsamfundet, da hverdagen og forventningerne ofte varierer mellem generationer og kulturer. Derudover kan det være en udfordring at finde nye fællesskaber, når børnene er flyttet hjemmefra.

Naboskaber
Det kan være svært for tilflyttere at blive en del af de etablerede relationer i lokalsamfundet, og livskriser som sygdom kan føre til isolation. Fællesskabet kan spille en vigtig rolle i at skabe rammer, der modvirker ensomhed.

Kommunikation
Der mangler et samlet overblik over lokalområdets foreninger, faciliteter, kultur- og erhvervstilbud og arrangementer. Digitale medier er ikke for alle og der efterspørges alternativer der kan nå ud til flere.

Trafik
Trafiksikkerhed er en central bekymring.
Tung trafik og høj hastighed på A9 og de små landeveje skaber betydelig utryghed. At køre ud af egen indkørsel eller hægte sig på A9 kan være en udfordring.

Mobilitet
Offentlige transportmuligheder mangler. Når busforbindelser mangler, har både unge og ældre begrænsede muligheder for indkøb, lægebesøg og at deltage i aktiviteter i og uden for nærområdet.

Boliger
Der er behov for et mere varieret boligudbud, især senior- og lejeboliger. Mange ældre ønsker at flytte fra store huse til mindre, moderne boliger tættere på fællesskaber, trafikale forbindelser og services.

Fælleskaber, formidling og dialog

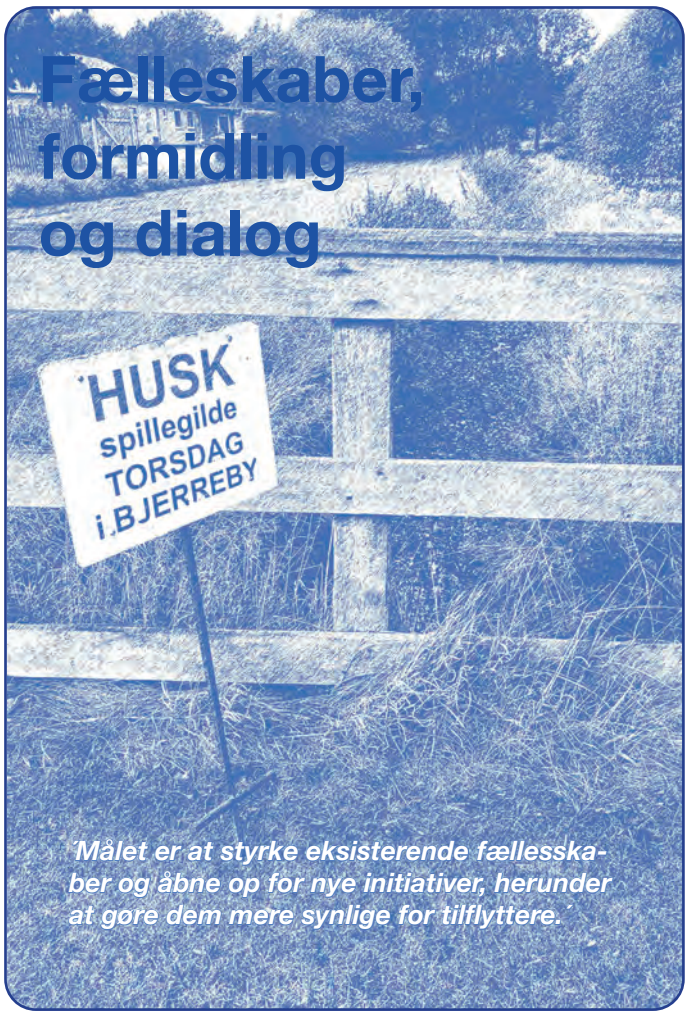

Målet er at styrke eksisterende fællesskaber og åbne op for nye initiativer, herunder at gøre dem mere synlige for tilflyttere.

Foreningsliv og nye fællesskaber

Foreningerne kan styrkes ved at skabe nye måder at mødes på, udvide aktiviteterne og byde nye beboere ind i de eksisterende fællesskaber.

Løsningsforslag:

- Gør de eksisterende tilbud mere synlige.
- Kommuniker, at der er faciliteter med plads til flere og nye aktiviteter.
- Skab nye, uformelle fællesskaber som fællesspisning, fredagsbar, dans, cykelture eller nabodage, der appellere bredt og ikke kræver et fast medlemsskab.
- Sørg for kontinuitet i arrangementerne ved hjælp af faste værter, steder og/eller tidspunkter.
- Genoptag gamle traditioner, der er forankret i øen; rævejagt og havnefester.
- Undersøg om der er sammenfald i aktiviteter og steder, der kan skabe synergi og samarbejder.

Første skridt kunne være:

- Arranger et åbent beboermøde eller en festival for foreninger og nye fællesskaber for at få alle idéer frem.

Velkomstpakke

Det er vigtigt at tage godt imod tilflyttere - det styrker naboskabet og fremmer lokal forankring. Enkelte landsbyer på Sydtåsinge byder allerede nye beboere velkommen via en kontaktperson.

Løsningsforslag:

- En udvidet og organiseret velkomst til hele lokalområdet.
- Sammensæt velkomstpakke med praktiske informationer og introduktion til lokale institutioner, foreningsliv og erhverv.
- Saml de vigtigste informationer i velkomst-flyer.

Første skridt kunne være:

- Find en kontaktperson i hver landsby og skab et korps af Sydtåsinge ambassadører.

Inspiration:

- Landsbyfolderen - din nye hjemby i Sønderborg-området.
- ejerbjerge.dk - velkomstpakke.

Fysisk og digital formidling

Få samlet al information ét sted, så det er nemt at finde alle lokale aktiviteter. Løsningen skal også hjælpe tilflyttere med at navigere i området.

Løsningsforslag:

- Opret en brugervenlig hjemmeside der samler alle begivenheder og informationer ét sted.
- Opsæt fysiske opslagstavler på centrale steder som bla. skoler, dagligvarebutikker og forsamlingshuse.
- Kommuniker tydeligere, hvad man kan bruge lokalrådet og brugerlaugene til.

Første skridt kunne være:

- Skab en start-redaktion med repræsentanter fra så mange landsbyer som muligt og få kortlagt alle foreninger, laug, klubber, erhvervs- og kulturtilbud mm.
- Få skabt sammenhæng mellem det digitale og de fysiske opslagstavler.

Inspiration

- forum5762.dk - hjemmeside for lokalområdet under postnummer 5762.
- Strammelse Bys Facebook-side.

Levende Landsbyer

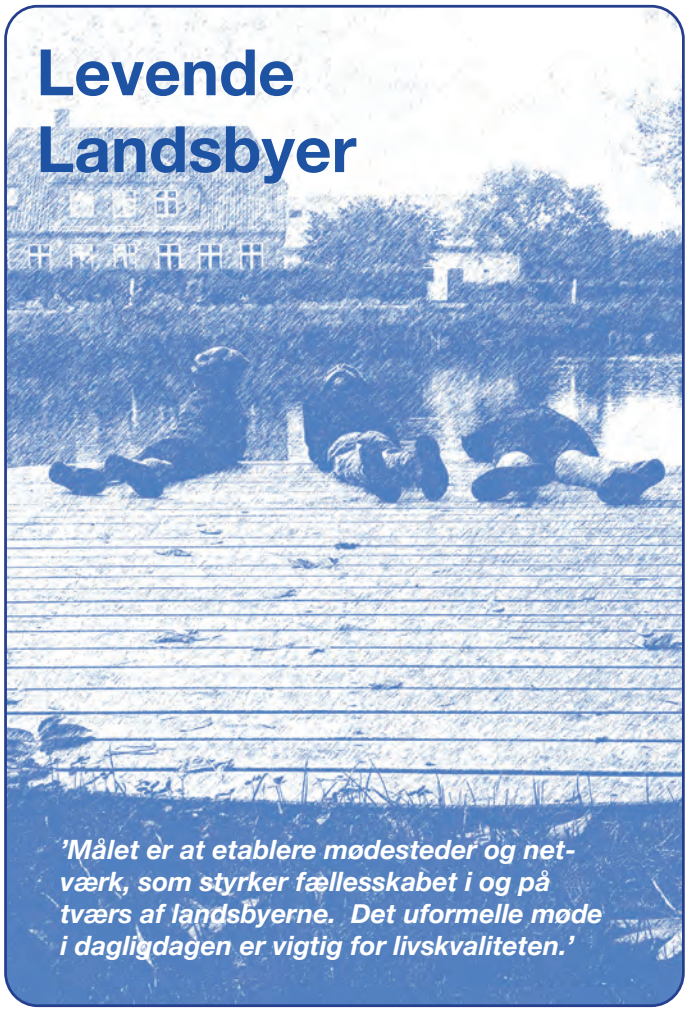

'Målet er at etablere mødesteder og netværk, som styrker fællesskabet i og på tværs af landsbyerne. Det uformelle møde i dagligdagen er vigtig for livskvaliteten.'

Gadekær - landsbyens samlingspunkt

Gadekærene ligger centralt i landsbyerne og er et oplagt grønt mødested. Nogle landsbyer har allerede forvandlet deres gadekær til rekreative mødesteder, mens andre står klar til at starte processen. Det kan være en kompleks og tålmodighedskrævende opgave, at sikre et gadekær til rekreativ brug.

Første skridt kunne være:

- Find ud af hvilke kræfter og ønsker, der er helt lokalt.
- Etabler et vidensnetværk på tværs af øen for at dele erfaringer.
- Udarbejd evt en samlet strategi for gadekærene for at sikre en koordineret indsats med kommunen.
- Søg evt midler til de indledende faser som registrering, tilladelser og skitseforslag til indretning. Der kan ikke søges penge til oprensning.

Inspiration:

- Gesinge gadekær - ang anlæg.
- Stjoul gadekær - ang organisering.

Mødesteder

Mødestederne i landsbyerne skal være tilgængelige for alle og indbyde til tilfældige møder i dagligdagen.

Det kan være en rolig, solrig plet, et sted med en smuk udsigt eller et centralt beliggende samlingspunkt til aktiviteter.

Løsningsforslag:

- Bord-bænkesæt
- Overdækninger/madpakkehuse
- Petanquebaner og legepladser
- Fælles bålsted
- Terrasser/plateauer

Første skridt kunne være:

- Find sammen de bedste steder i jeres landsby og bliv enige om, hvad der mangler.
- Indtænk tilgængelighed og møbler der henvender sig til alle aldre.
- Vurder om det er noget, I kan bygge selv - eller om der skal søges midler.
- Hvordan vedligeholder vi sammen?

Inspiration:

- Gesinge Bylaug, legeplads og gadekær.

Grønne naboskaber

Der er mange muligheder for at skabe og styrke eksisterende grønne fællesskaber i landsbyerne. Initiativerne kan både foregå på fællesarealer og i private haver, hvor erfarne grønne fingre kan lære de mindre erfarne; indsigt fremfor præstation.

Samarbejdet kan have flere vinkler: nytte, klima, biodiversitet eller æstetik – der kan kombineres.

Løsningsforslag:

- Plant træer/ buske, så blomsterenge.
- Etabler fælles kvashegn eller urtehave.
- Plantebytte/frugt- og grøntssagsdeling.
- Forhavefællesskaber.

Første skridt kunne være:

- Undersøg om der er nogen, der har lyst til, i fællesskab, at plante og så i din landsby.
- Arranger gåtur rundt i landsbyen og besøg haver og fællesarealer.

Inspiration:

- vildmedrebild.dk - Borgergrupper.
- gnf.dk - Grønne Nabofællesskaber.
- biosfære.vordingborg.dk - landsbyfællesskaber.

Tryghed i trafikken

'Målet er at skabe sikre veje for både fodgængere og cyklister med fokus på børn og bedre adgang til offentlig transport i ydertimerne for både de unge og de ældre.'

Tilgængelig transport

Gode og fleksible transportmuligheder er vigtige, især for dem uden bil og i de sene aftentimer. Digitale løsninger kan være svære for de ældste borgere at anvende, så ikke-digitale alternativer bør undersøges.

Løsningsforslag:

- Flextrafikordningen formidles ved fysiske møder og den digitale barriere mindskes.
- Uorganiseret fælleskørsel: Blaffer/pendlerbænke.
- Organiseret fælleskørsel: 'Busforening' drevet af frivillige.
- Indkøbsbus: Bus med ugentlige afgange og frivillige hjælpere, primært for ældre.

Første skridt kunne være:

- Afklar behov og hvilke tiltag der har størst opbakning.
- Svendborg Kommunes Mobilitetsplan 2040 er under udarbejdelse - bidrag til denne.

Inspiration:

- landsbyviden.dk - tiltag i Midtjylland
- App'en Nabogo.com - fælleskørsel delvist finansieret af kommune.
- ålen.dk - Gjøl Landsbybus, busforening.

Trafik på landevejene

Tung trafik og høj hastighed på vejene påvirker i høj grad livskvaliteten på Sydtåsinge. En sikker skolevej er en vigtig prioritet, så børn kan færdes trygt og ved egen hjælp i nærområdet.

Som landbrugsområde er vejene præget af store landbrugsmaskiner og tung trafik, især til og fra biogasanlægget. I forlængelse af COWI-rapport fra 2020 blev der bl.a. peget på en alternativ rute kun til den tunge trafik. Der er gennemført mindre trafikforbedringer bla i Bjerreby, ved skolen og på Melbyvej.

Skab en vedvarende og forpligtende dialog med Svendborg Kommune og politiet angående langsigtede infrastrukturelle løsninger.

Trafik i landsbyerne

Hver landsby har unikke trafikale udfordringer, der kræver individuelle løsninger. Vejene er ofte smalle, uden fortov og nogle steder med husfacader helt tæt på vejens kant. Det er vigtigt at bevare de smukke vejforløb og finde løsninger, der passer til landsbyen. Det er alene Svendborg Kommune der kan anlægge på kommunale veje, men borger kan i særlige tilfælde selv betale for forbedringer.

Løsningsforslag:

- Trafikforanstaltninger (vejbump, chikaner, indsnævringer, gadespejle, 2-1 vej, nedsat fart bl.a. i skolezone, belysning, skiltning, fremhævede zoner for blød trafik)
- Ikke alle problemer løses med fysiske anlæg. Brug dem sammen med kampagner, der fremmer god adfærd og bevidsthed i trafikken.

Første skridt kunne være:

- Dokumentér mangler og fejl. Rapportér fx manglende skiltning, dårlig oversigt eller uheld til Svendborg Kommune via app'en Borgertip eller ti@svendborg.dk. Uden data - ingen indsats.
- Inviter børnene med - hvor er det præcis, at de føler sig utrygge i trafikken?
- Indled en dialog med Svendborg Kommune og politiet om at gennemføre prøvehandlinger.
- Evaluér prøvehandlingerne og implementer løsninger.

Inspiration:

- 'Venlig Veje', Områdefornyelse i Landet-Lundby.
- 'Fra Vejkantsbyer til Visitbyer', Områdefornyelse langs Rute 8, Faaborg-Midtfyns Kommune.

Mødesteder i naturen

'Målet er at skabe sammenhæng mellem naturområder, landsbyer og institutioner og etablere attraktive opholdsfaciliteter i naturen for beboere og gæster i alle aldre. Det er vigtigt at finde den rette balance, så de eksisterende kvaliteter bevares.'

Små anlæg

Roen ved kysten, de små havne og skovene er en del af Sydtåsinges særlige identitet. Der er dog et ønske om at forbedre faciliteterne i naturen og bruge naturen mere aktivt.

Løsningsforslag:

- Flere opholdsmuligheder som overdækkede områder med bord-bænkesæt/bålplads.
- Flere shelters til overnatning og ophold.
- Flere badebroer til svømning, vinterbadning, SUPboard og kajak.
- Sauna: en helårlig aktivitet knyttet til kysten
- Offentlige toiletter: en service der gør landskabet mere tilgængeligt for alle.

Første skridt kunne være:

- Undersøg på tværs af øen om interessen for shelters og andre faciliteter, samt på hvilket niveau behovet ligger. Få skabt et samlet overblik over ønsker og initiativer. Installationer ved kysten og i det åbne land er svære at etablere pga diverse restriktioner. Få en ekspert ind fra start.
- Gå i dialog med myndigheder og lodsejere for at afstemme muligheder for små anlæg i skovene og det åbne land.
- Indtænk fra start vedligehold og drift ved frivillige, evt i foreningsregi.

Inspiration:

- Friluftsrådet arbejder med anlæg i landskabet, og har udgivet flere inspirationshæfter, bla om shelters og saunaer.
- landsbyklynger.dk - 4-kloever-klyngen, små anlæg langs stiforløb på Bornholm.

Stier

Flere stier til gående og cyklister står højt på ønskelisten. Et veludbygget stisystem kan reducere afhængigheden af bilkørsel, skabe tryggere færdsel og give bedre adgang til rekreative aktiviteter.

Første skridt kunne være:

- Find en god måde at indgå i dialog med lodsejere på - resten af processen er afhængig af et godt samarbejde.
- Kontakt lodsejere som allerede har givet udtryk for at ville etablere stier.
- Udarbejd en samlet oversigt over mulige/prioriterede strækninger og destinationer.
- Jordkøb er den største økonomiske udfordring. Ved at koble stiprojekterne med andre initiativer inden for kulturhistorie og friluftsliv kan der åbnes op for finansiering gennem fonde og statslige puljer.
- Vær opmærksom på muligheder i forlængelse af aftaler i den grønne trepart.

Inspiration:

- Træk på erfaringer fra fx Områdefornyelsen: 'Grønne bindeled'.
- Der er lokalt politisk fokus på stier lige nu. Svendborg Kommune har udmeldt at pr 1. juni 2026 ser man på indkomne forslag fra lokalrådene til nyetablerede stier.
- Frilufstrådets pjece om stier og ruter i naturen.
- Danmarks Naturstier - naturstyrelsen.dk/ny-natur/friluftsliv-og-kulturhistorie/danmarks-naturstier

Danmarks Naturstier, Frilufstrådet, Landistriktpuljen og Nordeafonden støtter stiprojekter og rekreative anlæg i naturen.

I sensommeren 2025 blev der afholdt fem potentialemøder på Sydtåsinge med lokalt guidede cykelture, fællesspisning og efterfølgende dialog.

Alle, der har deltaget og bidraget til møderne, har været med til at forme potentialeplanen.

Samtalerne før, under og omkring møderne fremgår ikke af dette dokument, men er ikke desto mindre også en væsentlig del af det samlede produkt.

Elvira Madigan Airport

Strammelse Brugerlaug

Strammelse

Nørreskoven

Tinghaveskoven

Landet

Vejlen

Vornæs Havn

Lundby

Gesinge

Vemmenæs

Vemmenæs Havn

Skovb

Bjerreby

Skovballe Havn

Stjoul

Søby Monnet

Stjoul Havn

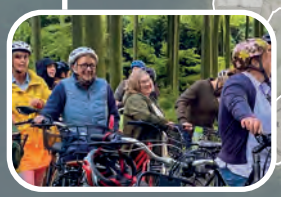

Monnet

Byplan /// Bureauet